

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Höljberget
Kommun	Torsby
Fastighet och ägare	Aspberget 1:153(del av). Staten genom Naturvårdsverket
Läge	Väster om Höljan, ca 4 km öster om Bastuknappen vid norska gränsen i Värmlands nordvästligaste hörn.
Karta	Topokarta 14C SV. Ek karta 14C 4c. Gula kartan 14C 02
Area	71 hektar
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Området ligger i en sluttning ner mot nordost . Krönets högsta punkt ligger 542 m.ö.h. och den lägsta delen vid Höljan ca 390 m.ö.h. Kring det flacka , delvis torvtäckta krönet växer naturskogsbestånd där inslaget av gamla knotiga tallar är stort . Den övre delen av sluttningen är rel brant med grandominerat blandbestånd . I nästa del av sluttningen är grandominansen än mer påtaglig med endast enstaka tallar och ca 5% löv. I denna del av området - cirka 25 hektar - är förekomsten av lågor och torrträd mycket stor. Av beståndets hela virkesvolym utgörs genomsnittligt ca 10 % av stående torrträd och i några delområden går andelen upp till 30-50% . Speciellt i anslutning till två större bäckdrag är förekomsten av grova lågor mycket stor. Riklig självföryngring förekommer i luckorna. Nordost om skogsbilvägen består skogsvegetationen nästan helt av mycket gammal gran (beståndsålder 145 år) medan den sydöstra delen består av 30-årig ungskog. I de östra delarna förekommer myrmarker, bl.a ett kärrstråk i nära anslutning till älven. Fuktiga drag omväxlar med torrare åsar i sluttningen i övrigt. En spridd förekomst av gamla tallstubbar uppvisar brandspår.

Stora delar av sluttningen - även ganska högt upp - kan klassificeras som ängsgranskog med inslag av högorter. Här finns tex kransrams, ormbär, tolta, kärrfibbla och skogsnycklar samt rikligt med ormbunkar. Den högstammiga granskogen är genomgående rik på hänglavar. I det begränsade lövinslaget finns ett antal grova individer av säl, asp, rönn och björk. Förekomsten av lunglav är stor även på björkstammarna. Frekvensen av m.e.m ovanliga vedsvampar är påtagligt hög. Förekomsten av signalarter för naturskog samt hotklassificerade arter bland vedsvamp och lavar framgår av bilaga 3.

Utöver ungskog i östra delarna mot älven finns även en smal remsa ungskog i skiftets södra kant som följd av avverkning på 1950-talet. Vidare finns spår av mänsklig aktivitet i form av några gamla diken i avsnittet mot älven. Dessutom finns rester av en liten (3*3m) timmerbyggnad i sluttningen. Byggnaden kan ha haft samband med den säterdrift som tidigt förekom i trakten men senare flyttades till Potmåk i nordost.

ÄRENDETS BEREDNING

Områdets höga naturvärden uppmärksammades i samband med förberedelser för skogsavverkning hösten 1994. Den private skogsägaren sålde rotpost till STORA SKOG AB . Skogsbilväg bröts genom skiftet samt genom bolagets egna marker på omse sidor därom. Bolagets planeringspersonal kontaktade Skogsvårdsstyrelsen för samråd om områdets naturvärden. Kort därefter (nov 1994) kontaktades även länsstyrelsen. Området var inte känt och prioriterat utifrån tidigare inventeringsverksamhet. Årstiden gav begränsade möjligheter att omedelbart, närmare studera områdets biologiska värden. Allmänna intrycket av området och skogsvegetationens strukturer samt iakttagelser av vissa vedsvampar och lavar motiverade dock snabbt en diskussion om reservatsbildning. Under 1995 noterades ytterligare signal- och "hotarter" enl. förteckning i bil 3. Samråd har skett med naturvårdsverket. Skogsvärdering har utförts av Svensk Fastighetsvärdering AB under december 1995 och förhandlingar ledde april 1996 till att staten genom Naturvårdsverket förvärvade reservatsområdet. Reservatsförslaget distribuerades för yttrande under maj 1996.

OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD OCH VÅRD SAMT ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIV

Området är botaniskt intressant då det hyser ett betydande antal växtarter vilka indikerar naturskogsqualitéer. Flera av dessa arter är hårt trängda och i vissa fall hotade beroende på förändringar i skogslandskapet. Gemensamt för många

av de berörda arterna är att de är beroende av gamla skogsbestånd med lång kontinuitet. Tillgång på lämpliga substrat i form av grova lågor, döda / döende träd och grova lövträd samt ett stabilt mikroklimat är också förutsättningar för dessa arters fortlevnad. Artmångfalden bland vedsvampar är väsentligen beroende av riklig förekomst av vedsubstans i olika stadier av nedbrytning. Eftersom markerna kring Höljberget tidigare berörts av omfattande kalavverkningar har reservatsområdets skogsbestånd betydelse som framtida spridningscentrum för m.e.m hotade naturskogsarter. Området behöver därför skyddas genom att det undantages skogsbruk. Områdets zoologiska skyddsvärde är inte närmare känt. Förutsättningarna för rik fauna av speciellt vedlevande insekter torde dock vara goda med tanke på den rikliga förekomsten av vedsubstans i olika nedbrytningsstadier.

Den nybrutna skogsbilvägen bedöms inte på avgörande sätt påverka områdets naturvärden. Avledning av vatten från vägdiken förutsättes ske på sådant sätt att grävningsarbeten ej behöver ske utanför vägområdet. Anordningar för friluftsliv skall ske endast i mycket begränsad omfattning. Syftet med reservatsbildningen är i första hand att bevara de biologiska värdena.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en grov punkt-streckad linje på bifogad karta (bilaga 1), bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen området som naturreservat. Naturreservatet skall heta Höljberget

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara ett naturskogsområde med karaktäristisk vegetation och en rik kryptogamflora. Ändamålet är också att bevara områdets förutsättningar att vara livsmiljö och spridningskälla för en rad sällsynta och utrotningshotade arter. Vegetationen skall lämnas till fri utveckling.

FÖRESKRIFTER

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9§ naturvårdsförordningen, vilka anges nedan.

A. Föreskrifter med stöd av 8§ naturvårdslagen angående markägares och andra sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att;

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, eller dräneringsförhållanden, såsom att gräva, spränga, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markberedning
2. uppföra byggnad
3. bedriva skogsbruk
4. anordna upplag
5. anlägga väg
6. sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk, rötslam. eller gödselmedel
7. dra fram luftledning eller jordkabel
8. upplåta mark- eller vattenområde för militära övningar, för tävlingar och lägerverksamhet som kan medföra föroreningar och markslitage eller störa djurlivet
9. inplantera för området främmande djur eller växtarter

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som är angivna i fastställd skötselplan.

Undantag gäller dessutom för normalt underhåll av befintlig skogsbilväg.

B. Föreskrifter med stöd av 9§ naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken skall tåla att åtgärder vidtages inom området för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. utmärkning av och upplysning om reservatet
2. iordningsställande och underhåll av anordningar för allmänheten såsom P-plats, informationstavlor och vandringsled.

C. Föreskrifter med stöd av 10§ naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. skada eller borttaga naturföremål eller ytbildning
2. göra upp eld
3. skada eller borttaga träd eller buskar, plocka eller gräva upp växter -gäller även mossor, lavar och vedsvampar
4. fånga djur eller på annat sätt störa djurlivet
5. medföra hund som ej är kopplad
6. tälta, ställa upp gömsle eller liknande
7. framföra motordrivet fordon - med undantag för på befintlig bilväg
8. anordna orienteringstävling eller liknande

Föreskrifterna under C gäller även markägare och innehavare av särskild rätt. Punkterna 4 och 5 utgör dock inte hinder för utövande av jakt och fiske enligt allmänt gällande bestämmelser.

Undantag från bestämmelserna - närmast avseende punkt 3 - kan meddelas beträffande inventeringsarbete som sker i samråd med reservatsförvaltaren.

D. Föreskrifter med stöd av 9§ naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen.

Länsstyrelsen fastställer nedanstående skötselplan

1. Området skall bevaras i orört och ostört skick. Inga skötselåtgärder skall vidtas med undantag för de anordningar som anges nedan under punkt 2-4
2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
3. En markerad vandringsled iordningsställes i lämpligt stråk i ungefärlig överensstämmelse med markering på kartan, bilaga 2. Syftet med vandringsleden är att dels begränsa slitage och störningar dels underlätta besökarens upplevelse av naturområdet.
4. Anslagstavla uppsättes vid skogsbilvägen, vid utgångspunkt för vandringsleden.
5. Förvaltaren verkar för fortsatt dokumentation av områdets naturvärden
6. Tillsyn bör ske genom lokal tillsynsman enl särskilda anvisningar.
7. Skötselplanen revideras efter ca 5 år

Länsstyrelsen skall vara förvaltare. Förvaltningen bekostas av staten.

UPPLYSNING OM HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 5

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ingemar Eliasson.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit naturvårdschef Lars Furuholm, företrädare för rättsenheten samt byrådirektör Per Åhgren, föredragande.

Kopia till

- * John Bengtsson, Aspberget 7, 68065, Höljes
- * STORA SKOG, bevakningskontoret Likenäs
- * Torsby kommun, Kommunstyrelsen
- * Byggnadsnämnden Miljö och Hälsoskyddsnämnden
- * Naturvårdsverket

- * Boverket
- * Vägverket
- * Fastighetsbildningsmyndigheten
- * Lantmäteriet
- * Skogsvårdsstyrelsen, Karlstad
- * Likenäs distrikt
- * Björn Ehrenroth, Ljungstigen 1, 66700 Forshaga
- * Lokal press
- * PLE, KME, MILJÖ
- * Naturvårdsregistret (EC)
- * Reservatspärmen